

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL CRAIOVA

Craiova, strada Constantin Brâncuși, nr. 5A, jud. Dolj

SECȚIA I CIVILĂ

Dosar nr. 1619/104/2015

ÎNCHEIERE

Completul compus din:

PREȘEDINTE M.P.P.

Judecător M.L.

Grefier A.C.

Sedința publică din data de 16 mai 2016

Apelanta reclamantă: D.S.P.

Intimata pârâtă: S.A.M.

Obiectul cererii: restituire sume nedatorate.

Stadiul judecății: apel, etapa de dezbateri

Procedura de citare legal îndeplinită.

Instanța având în vedere că la acest termen niciuna dintre părți nu s-a prezentat și că apelanta reclamantă D.S.P. și-a exprimat în scris punctul de vedere asupra aplicării Legii nr. 124/2014 și necesității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, a trecut la deliberări asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 și 2 din Legea nr. 124/2014 privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice. Sesizarea vizează modalitatea de interpretare a legii privind exonerarea de la plată pentru sumele reprezentând venituri de natură salarială pe care personalul prevăzut la art. 1 le-a primit în cursul anului 2014 și trebuie să le restituie drept consecință a constatării de către Curtea de Conturi a unor prejudicii.

După deliberare,

C U R T E A:

IV. Asupra admisibilității sesizării

Constată admisibilitatea sesizării, conform dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, având în vedere următoarele considerente:

1. Soluționarea litigiului depinde de rezolvarea următoarei probleme de drept care vizează interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 și 2 din Legea nr. 124/2014 privind exonerarea de la plată pentru sumele reprezentând venituri de natură salarială, pe care personalul prevăzut la art. 1 le-a primit în cursul anului 2014 și trebuie să le restituie drept consecință a constatării de către Curtea de Conturi a unor prejudicii:

1.1 Dispozițiile art. 2 din Legea nr. 124/2014 privind exonerarea de la plată se aplică și pentru sumele primite necuvenit de către personalul prevăzut la art. 1 lit. 1 din aceeași lege începând cu luna ianuarie 2014 ?

1.3 De răspunsul la a prima întrebare depinde și răspunsul la întrebarea:

Exonerarea de la plată pentru sumele reprezentând venituri de natură salarială, pe care personalul prevăzut la art. 1 trebuie să le restituie drept consecință a constatării de către Curtea de

Conturi sau alte instituții cu atribuții de control a unor prejudicii operează pentru întreg anul 2014 sau numai până la intrarea în vigoare a Legii nr. 124/2014 (26 septembrie 2014)?

2. Problema de drept care face obiectul sesizării este nouă, asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

V. Expunerea succintă a procesului:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Olt, reclamanta D.S.P. a chemat în judecată pe pârâta S.A.M., solicitând instanței ca prin sentința ce se va pronunța să se dispună obligarea pârâtei la plata sumei de 3252 lei, la care se vor calcula dobânzi și penalități de întârziere de la data acordării până la data efectivă a plății, sumă ce reprezintă plata nelegală a sporului pentru munca suplimentară, în cuantum de 10%, pentru perioada 01.01.2014 – 31.12.2014.

În urma unui audit financiar desfășurat de auditorii Curții de Conturi a României – Camera de Conturi a Județului Olt, finalizat prin decizia nr.06/03.04.2015, privind înlăturarea deficiențelor constatate și consemnate în raportul de audit financiar nr.1763/26.02.2015, s-a constatat încălcarea prevederilor legale privind salarizarea personalului bugetar referitoare la efectuarea cheltuielilor de personal, mai concret că au fost efectuate plăți nelegale reprezentând sporuri pentru munca suplimentară, încălcându-se prevederile OUG 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014.

Reclamanta a arătat că un număr de 8 salariați – funcționari publici și 4 salariați – personal contractual au beneficiat de acest spor acordat în cuantum cuprins între 10% -50%, iar pârâta a încasat în perioada 01.01-31.12.2014, cu acest titlu – spor pentru munca suplimentară de 10%, suma de 3252 lei.

Prima instanță a reținut că rezultă din decizia nr. 06/03.04.2015 emisă de Camera de Conturi a Județului Olt faptul că au fost efectuate, la nivelul instituției, cheltuieli de personal fără respectarea legislației în vigoare privind salarizarea personalului bugetar, fiind încălcate prevederile art. 9 alin. 1 din OUG 103/2013.

Reține prima instanță că pârâta a efectuat muncă suplimentară, fără a beneficia de ore libere plătite în următoarele 60 de zile calendaristice după efectuarea acesteia, sporul acordat nu poate avea un caracter necuvenit, astfel că nu este îndeplinită condiția inexistenței datoriei, în condițiile în care sumele încasate de pârâta au echivalent în munca efectiv prestată, iar potrivit art. 159 din Codul muncii, salariul reprezintă contraprestația muncii depuse de salariat.

În faza judecătii în prima instanță nu s-au administrat probe care să ateste dacă pârâta a efectuat sau nu ore suplimentare.

(anexa nr. 1 sentința nr. 984/2015 pronunțată de Tribunalul Olt –dosar nr. 1619/104/2015)

În apel (anexa nr. 2 cerere de apel), prin raportare la problemele de drept care sunt supune atenției Înaltei Curți de Casație și Justiție prin prezenta sesizare, apelanta a susținut că pârâta nu a prestat efectiv ore de muncă suplimentară, întrucât activitatea s-a desfășurat pe parcursul unui program de activitate normal de 8 ore/zi, „fiind vorba de o activitate desfășurată în cadrul structurii de securitate în cadrul unei instituții publice cu program normal de lucru și nu de activitate prestată peste durata normală a timpului de lucru”. În faza judecătii în apel, apelanta a depus la dosar înscrisuri din care rezultă că salariața a avut în anul 2014, de regulă, un program de 8 ore zilnic, iar pentru perioadele când a prestat câte 9 ore zilnic, s-a acordat timp liber corespunzător conform legii.

După administrarea acestor probe în apel, pârâta a invocat aplicarea dispozițiilor Legii nr. 124/2014, depunând la dosarul cauzei două decizii pronunțate de Curtea de Apel Craiova în cauze identice, prin care Curtea a reținut că sporul pentru muncă suplimentară a fost acordat necuvenit, însă obligația de restituire nu există, deoarece sumele fac parte din categoria celor prevăzute la art. 1 alin. 1 lit. a din Legea nr. 124/2014, astfel că se exonerează de la plată.

(anexa nr. 3 decizia civilă nr. 763/2016 a Curții de Apel Craiova-dosar nr. 1617/104/2015,

anexa nr. 4 decizia civilă nr. 291/2016 a Curții de Apel Craiova-dosar nr. 1618/104/2015)

VI. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

Deși Curtea a solicitat părților să-și exprime punctul de vedere cu privire la dezlegarea problemei de drept, acestea nu au uzat de acest drept, niciuna din părți nu s-a prezentat la termenul acordat în acest sens și nici nu și-a exprimat punctul de vedere scris cu privire la dezlegarea problemei de drept.

Apelanta-reclamantă a depus la dosar o precizare, arătând că opinează că este oportună sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, având în vedere că practica judiciară a Curții de Apel nu a fost constantă în a aprecia asupra unor cauze identice, fiind pronunțate soluții diferite. În două cauze (dosar nr.1617/104/2015 și 1617/104/2015) soluția a fost de exonerare conform Legii nr. 124/2014. În alte dosare însă nu s-au reținut prevederile Legii nr. 124/2014 (dosarele nr. 1616/104/2015, nr. 1787/104/2015, nr. 1789/104/2015, nr. 1790/104/2015).

Se face astfel referire și la decizii pronunțate de Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a Curții de Apel Craiova în cauze având ca obiect contestațiile formulate împotriva deciziilor de imputație de către funcționarii publici ai aceleiași unități, care vizează aceeași categorie de drepturi salariale achitate necuvenit.

(anexa nr. 5 decizia nr. 288/2016 a Curții de Apel Craiova-dosar nr. 1787/104/2015,
anexa nr. 6 decizia nr. 3631/2015 a Curții de Apel Craiova-dosar nr. 1789/104/2015,
anexa nr. 7 decizia nr. 771/2016 a Curții de Apel Craiova-dosar nr. 1790/104/2015)

De menționat că în deciziile Secției contencios administrativ și fiscal nu s-a analizat incidența dispozițiilor Legii nr. 124/2014, apreciindu-se că exonerarea de la plată prevăzută de lege vizează faza de executare și nu afectează legalitatea deciziilor de imputare emise.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1.Norma de drept intern Legea nr. 124/2014

Art. 1 - Prezenta lege se aplică:

b) personalului ale cărui venituri de natură salarială au fost stabilite în baza actelor normative privind salarizarea personalului din sectorul bugetar, aplicabile anterior intrării în vigoare a Legii-cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice nr. 330/2009, cu modificările ulterioare, respectiv în anul 2009, Legii nr. 339/2007 privind promovarea aplicării strategiilor de management de proiect la nivelul unităților administrativ-teritoriale județene și locale, cu modificările și completările ulterioare, Legii-cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice nr. 330/2009, cu modificările ulterioare, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2010 privind unele măsuri de reîncadrare în funcții a unor categorii de personal din sectorul bugetar și stabilirea salariilor acestora, precum și alte măsuri în domeniul bugetar, cu modificările ulterioare, Legii-cadru privind salarizarea

unitară a personalului plătit din fonduri publice nr. 284/2010, cu modificările ulterioare, Legii nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, Legii nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, cu modificările ulterioare, Legii nr. 283/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2012 privind aprobarea unor măsuri pentru recuperarea reducerilor salariale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 182/2012, cu modificările ulterioare, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, aprobată prin Legea nr. 36/2014, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu completări prin Legea nr. 28/2014, cu modificările și completările ulterioare;

Art. 2 - (1) Se aprobă exonerarea de la plată pentru sumele reprezentând venituri de natură salarială, pe care personalul prevăzut la art. 1 trebuie să le restituie drept consecință a constatării de către Curtea de Conturi sau alte instituții cu atribuții de control a unor prejudicii.

2. Alte norme de drept interne

OUG nr.103/2013, art.9 alin.1

„În anul 2014, munca suplimentară efectuată peste durata normală a timpului de lucru de către personalul din sectorul bugetar încadrat în funcții de execuție sau de conducere, precum și munca prestată în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare, nu se lucrează, în cadrul schimbului normal de lucru, se vor compensa numai cu timp liber corespunzător.”

3. Prezentarea jurisprudenței propriiei instanțe.

3.1. Jurisprudența Curții de Apel Craiova în sensul că dispozițiile Legii nr. 124/2014 se aplică pentru sume achitate necuvenit până la data intrării în vigoare a Legii nr. 124/2014.

Prin decizia nr. 2177/12.04.2016 pronunțată în dosarul nr. 7204/101/2015 (anexa nr.8 decizia nr. 2177/12.04.2016 pronunțată în dosarul nr. 7204/101/2015), Curtea de Apel Craiova a stabilit, pronunțându-se asupra aplicării dispozițiilor de exonerare de la plată prevăzute de art. 2 din Legea nr. 124/2014, că pârâta nu poate fi exonerată de la plata unor sume încasate necuvenit, după apariția Legii nr. 124/2014. În argumentația expusă, se arată că „Legea 124/23.09.2014 exonerează pârâții de la restituirea sumelor încasate nelegal până la intrarea sa în vigoare nu și pentru sumele încasate ulterior acestei date. Amnistia fiscală prevăzută de actul normativ menționat nu ar putea opera și pentru veniturile care au fost încasate după intrarea sa în vigoare, venituri, care prin încasare de către pârâtă, au dobândit caracter necuvenit abia ulterior acestui moment, nefiind născute ca debite în sensul art.1 din lege, această interpretare desprinzându-se și din dispozițiile art.3 alin.1.

Față de aceste aspecte, Curtea constată că pârâta intimată din prezenta cauză a încasat necuvenit sporul pentru condiții vătămătoare în perioada octombrie – decembrie 2014, perioadă care nu intră sub incidența legii amnistiei fiscale 124/2014”.

3.2. Jurisprudența Curții de Apel Craiova în sensul că dispozițiile Legii nr. 124/2014 se aplică pentru sume achitate necuvenit pe tot parcursul anului 2014 și după intrarea în vigoare a legii.

Prin decizia nr. 763/4.02.2016 pronunțată în dosarul nr. 1617/104/2015 (anexa nr.3), Curtea de Apel Craiova a stabilit că s-a făcut dovada că pârâta a încasat necuvenit spor pentru munca suplimentară.

În speță, pentru perioada în litigiu, 01.01.-31.12.2014, cu privire la salarizarea personalului din sectorul bugetar și-a găsit aplicarea dispozițiile art.9 alin.1 din OUG nr.103/2013 care interziceau recompensarea orelor suplimentare printr-un spor, astfel că nu se poate reține că sumele încasate de pârâtă, în perioada menționată, cu titlu de spor de 15% pentru munca suplimentară, aveau caracter cuvenit, neexistând temei legal pentru acordarea acestora.

Încasând necuvenit venituri de natură salarială în cursul anului 2014, salariatul era dator să restituie aceste sume, constatate de către Curtea de Conduri ca fiind acordate cu crearea de prejudicii.

Instanța de apel a reținut însă că nu se mai impune recuperarea acestor sume, ca urmare a intervenirii amnistiei fiscale prevăzute de Legea nr. 124/2014, astfel că reclamanta nu justifica interesul în formularea unei acțiuni în restituirea plății nedatorate întemeiate pe art.256 Codul Muncii.

Potrivit art.2 alin.1 din Legea nr.124/2014, „ Se aprobă exonerarea de la plată pentru sumele reprezentând venituri de natură salarială, pe care personalul prevăzut la art. 1 trebuie să le restituie drept consecință a constatării de către Curtea de Conturi sau alte instituții cu atribuții de control a unor prejudicii.”, iar în conformitate cu art.1 alin.1 lit.a din lege sunt vizate, printre altele, următoarele categorii de personal : „ personalului ale cărui venituri de natură salarială au fost stabilite în baza actelor normative privind salarizarea personalului din sectorul bugetar, aplicabile anterior intrării în vigoare a Legii-cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice nr. 330/2009, cu modificările ulterioare, respectiv în anul 2009, Legii nr. 339/2007 privind promovarea aplicării strategiilor de management de proiect la nivelul unităților administrativ-teritoriale județene și locale, cu modificările și completările ulterioare, Legii-cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice nr. 330/2009, cu modificările ulterioare, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2010 privind unele măsuri de reîncadrare în funcții a unor categorii de personal din sectorul bugetar și stabilirea salariilor acestora, precum și alte măsuri în domeniul bugetar, cu modificările ulterioare, Legii-cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice nr. 284/2010, cu modificările ulterioare, Legii nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, Legii nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, cu modificările ulterioare, Legii nr. 283/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2012 privind aprobarea unor măsuri pentru recuperarea reducerilor salariale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 182/2012, cu modificările ulterioare, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, aprobată prin Legea nr. 36/2014, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu completări prin Legea nr. 28/2014, cu modificările și completările ulterioare;”

Sumele a căror restituire se solicită prin acțiunea de față fac parte din categoria celor vizate de art.1, alin.1, lit. a din lege, reprezentând venituri de natură salarială stabilite în baza actelor normative privind salarizarea personalului din sectorul bugetar, mai precis a **OUG nr.103/2013 (menționată printre actele normative enumerate la art.1, alin.1, lit. a).**

4.Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate:

4.1. Primul aspect ce face obiectul prezentei sesizări este acela de a stabili dacă dispozițiile art. 2 din Legea nr. 124/2014 privind exonerarea de la plată se aplică și pentru sumele primite necuvenit de către personalul prevăzut la art. 1 lit. 1 din aceeași lege începând cu luna ianuarie 2014 .

Punctul de vedere de la care trebuie pornit în analiza modului de aplicare a Legii nr. 124/2014 este comun tuturor instanțelor care au pronunțat hotărâri contradictorii în interpretarea acestei legi: drepturile salariale a căror restituire se solicită prin cererea de chemare în judecată au fost achitate pe parcursul anului 2014, cu încălcarea dispozițiilor imperative prevăzute la art. 9 alin.1 din OUG nr. 103/2013.

Prima problemă care se ridică în interpretarea dispozițiilor Legii nr. 124/2014 este aceea dacă drepturile salariale stabilite pentru anul 2014 intră sau nu în domeniul de aplicare al legii, respectiv dacă sunt enumerate sau nu la art. 1 lit. a din lege.

În stabilirea domeniului de aplicare, legiuitorul considerat necesar să menționeze, cronologic o serie de acte normative care au reglementat salarizarea personalului din sectorul bugetar, începând cu Legea nr. 330/2009, ultimul termen al enumerării fiind OUG nr. 103/2013. Această enumerare însă prezintă un specific aparte, deoarece toți termenii enumerării trebuie raportați la expresia dinaintea acestei enumerări: „se aplică personalului ale cărui venituri de natură salarială au fost stabilite în baza actelor normative privind salarizarea personalului din sectorul bugetar, **aplicabile anterior intrării în vigoare (...)**”.

Referindu-se la actele normative aplicabile **anterior** intrării în vigoare a OUG nr. 103/2013, în mod logic, prin interpretarea gramaticală și literală, rezultă că textul se referă la actele normative aplicabile până la data de 01.01.2014, dată de la care s-a aplicat în materia stabilirii drepturilor salariale pentru personalul din sistemul bugetar dispozițiile OUG nr. 103/2014.

Prin urmare, în opinia completului de judecată care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție, Legea nr. 124/2014 nu se aplică pentru exonerarea de la plata sumelor achitate necuvenit începând cu 01.01.2014 personalului din sistemul bugetar salarizat potrivit dispozițiilor OUG nr. 103/2014, deoarece domeniul de aplicare definit la art. 1 lit. a nu cuprinde drepturile salariale stabilite potrivit acestui act normativ.

4.2 Cu toate acestea, în situația în care am admite ipoteza că exonerarea prevăzută la art. 2 din Legea nr. 124/2014 se referă și la sumele încasate necuvenit după data de 01.01.2014, atunci în opinia completului de judecată, această exonerare nu poate viza drepturile primite necuvenit după data intrării în vigoare a legii.

Indiferent de data constatării neregulilor privind plata drepturilor salariale de către Curtea de Conturi, Legea nr. 124/2014 s-a referit la situațiile juridice deja născute înainte de intrarea sa în vigoare. A interpreta în sensul că exonerarea de la plată operează și pentru drepturile primite necuvenit ulterior intrării în vigoare ar însemna că această exonerare operează în permanență, pentru viitor, contrar scopului urmărit de legiuitor de a șterge datoriile preexistente intrării în vigoare a legii. Acesta este și sensul dispozițiilor art. 3 alin. 1 din Legea nr. 124/2014.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DISPUNE:**

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 și 2 din Legea nr. 124/2014 privind exonerarea de la plăți pentru sumele reprezentând venituri de natură salarială, pe care personalul prevăzut la art. 1 le-a primit în cursul anului 2014 și trebuie să le restituie drept consecință a constatării de către Curtea de Conturi a unor prejudicii, sesizare care vizează, în concret două întrebări:

1. Dispozițiile art. 2 din Legea nr. 124/2014 privind exonerarea de la plată se aplică și pentru sumele primite necuvenit de către personalul prevăzut la art. 1 lit. a din aceeași lege începând cu luna ianuarie 2014 ?

2. Exonerarea de la plată pentru sumele reprezentând venituri de natură salarială, pe care personalul prevăzut la art. 1 trebuie să le restituie drept consecință a constatării de către Curtea de Conturi sau alte instituții cu atribuții de control a unor prejudicii operează pentru întreg anul 2014 sau numai până la intrarea în vigoare a Legii nr. 124/2014 (26 septembrie 2014)?

Dispune înaintarea prezentei încheieri, la care se atașează următoarele înscrisuri, conforme cu originalul:

- anexa nr. 1 - sentința nr. 984/2015 pronunțată de Tribunalul Olt –dosar nr. 1619/104/2015,
- anexa nr. 2 - cerere de apel,
- anexa nr. 3 - decizia civilă nr. 763/2016 a Curții de Apel Craiova-dosar nr. 1617/104/2015,
- anexa nr. 4 - decizia civilă nr. 291/2016 a Curții de Apel Craiova-dosar nr. 1618/104/2015,
- anexa nr. 5 - decizia nr. 288/2016 a Curții de Apel Craiova-dosar nr. 1787/104/2015,
- anexa nr. 6 - decizia nr. 3631/2015 a Curții de Apel Craiova-dosar nr. 1789/104/2015,
- anexa nr. 7 - decizia nr. 771/2016 a Curții de Apel Craiova-dosar nr. 1790/104/2015,
- anexa nr.8 - decizia nr. 2177/12.04.2016 pronunțată în dosarul nr. 7204/101/2015

Dispune suspendarea judecății conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.
Fără cale de atac.

Pronunțată în ședința publică de la 16 mai 2016.

**Președinte,
M. P.P.**

**Judecător,
M. L.**

**Grefier,
A. C.**